

14 Απριλίου, 1993

[ΛΟΪΖΟΥ, Π., ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΤΑΥΡΟΥ ΜΑΚΡΗ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Εφεσεύοντες,

v.

ΜΕΓΑ Χ΄ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ,

Εφεσίβλητου.

(Πολιτικές Εφέσεις Αρ. 8334, 8336)

5 Απόφαση — Υπέρομετη καθυστέρηση στην έκδοση απόφασης — Δεν υπάρχει αρχή δικαίου ότι τέτοια καθυστέρηση από μόνη της οδηγεί αυτόματα στην ακυρότητα της εκδοθείσας απόφασης — Η υπόθεση **Βίκτωρος v. Χριστοδούλου** (1992) 1 Α.Α.Δ. 512 αποφασίσθηκε πάνω στα ιδιαίτερά της περιστατικά.

10 Ανθρώπινα δικαιώματα — Δικαίωμα για διάγνωση δικαιωμάτων στο Δικαστήριο “εντός ευλόγου χρόνου” σύμφωνα με το άρθρο 30.2 του Συντάγματος — Παράβαση του άρθρου αυτού λόγω υπέρομετρης καθυστέρησης στην έκδοση επιφυλαχθείσας δικαστικής απόφασης, δεν οδηγεί αυτόματα, από μόνη της, σε ακύρωση της απόφασης.

15 Η επιφυλαχθείσα απόφαση στην παρούσα αγωγή Ναυτοδικείου εκδόθηκε μετά από καθυστέρηση 8 περίπου ετών. Τα επίδικα θέματα της αγωγής ήταν η αιτούμενη μεταβίβαση στον ενάγοντα εφεσίβλητο του 40% των μετοχών πάνω στο εναγόμενο πλοίο, ειδική εκτέλεση της σχετικής με αυτό συμφωνίας, δεδουλευμένοι και οφειλόμενοι μισθοί στον εφεσίβλητο σαν πλοιάρχου του πλοίου, καταβολή σε αυτόν ποσών πληρωθέντων για λογαριασμό του εναγόμενου πλοίου και αποζημιώσεις για παράνομη απόλυσή του σαν πλοιάρχου. Οι απαιτήσεις αυτές βασιζόνταν εν μέρει σε γραπτή συμφωνία μεταξύ των διαδίκων, ημερομηνίας 12.11.76, που είχε συναφθεί στην Αγγλική. Σχετικά με την συμφωνία αυτή ήταν ο ισχυρισμός των εφεσεύοντων ότι ο εφεσεύων είχε χρησιμοποιήσει

20 δόλο για να τους πείσει να την υπογράψουν, και συγκεκριμένα είχε εκμεταλλευθεί την άγνοιά τους της αγγλικής γλώσσας για να τους παρουσιάσει το περιεχόμενο της συμφωνίας ότι ήταν διαφορετικό από το πραγματικό περιεχόμενο. Στην πρωτόδικη απόφα-

25

ση το Δικαστήριο εξέτασε την μαρτυρία που είχε ενώπιον του και έκρινε ότι οι εφεσείοντες είχαν αποτύχει να αποσείσουν το βάρος της απόδειξης του πιο πάνω ισχυρισμού τους, και εξέδωσε απόφαση υπέρ του εφεσίβλητου και εναντίον των εφεσεϊόντων συνολικά για ποσό Δολ. ΗΠΑ 26.317 σαν αποζημιώσεις και Λιρών Αγγλίας 1.889,22 για έξοδα τροφοδοσίας του πλοίου. 5

Κατ' έφεση οι εφεσείοντες, βασιζόμενοι στην υπόθεση **Βίκτωρος ν. Χριστοδούλου** (1992) 1 Α.Α.Δ. 512, ισχυρίστηκαν ότι η απόφαση έπρεπε να ακυρωθεί και να διαταχθεί επανεκδίκαση της υπόθεσης, λόγω της υπέρμετρης καθυστέρησης που είχε παρατηρηθεί στην έκδοση της επιφυλαχθείσας πρωτόδικης απόφασης. Επιπλέον ισχυρίστηκαν ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο λανθασμένα είχε εφαρμόσει αρχές που αφορούν τον ισχυρισμό non est factum στην προκειμένη περίπτωση, που αφορούσε ισχυρισμό για δόλο κατά τον καταρτισμό και υπογραφή έγγραφης συμφωνίας. 10 15

Αποφασίσθηκε ότι:

- (α) Δεν υπάρχει αρχή δικαίου που να καθορίζει ότι η οποιαδήποτε καθυστέρηση στην έκδοση επιφυλαχθείσας δικαστικής απόφασης από μόνη της οδηγεί αυτόματα στην ακυρότητα της εκδοθείσας απόφασης. Η υπόθεση **Βίκτωρος ν. Χριστοδούλου** (1992) 1 Α.Α.Δ. 512 αποφασίσθηκε πάνω στα ιδιαίτερα της περιστατικά. 20
- (β) Στην προκειμένη περίπτωση δεν είχε καταδειχθεί με οποιοδήποτε τρόπο ότι η καθυστέρηση στην έκδοση της απόφασης είχε οδηγήσει σε εσφαλμένη εκτίμηση της αξιοπιστίας των μαρτύρων και γι' αυτό η εισήγηση των εφεσεϊόντων ότι η υπόθεση έπρεπε να επανεκδικαστεί δεν έπρεπε να γίνει αποδεκτή, διότι, σε τέτοια περίπτωση θα προκαλείτο ασύγκριτα μεγαλύτερη επιβράδυνση στην διεκπεραίωση της υπόθεσης. 25 30
- (γ) Ανεξάρτητα από το κατά πόσο οι αρχές που εφαρμόζονται σε περιπτώσεις "non est factum" είναι παρόμοιες ή ίδιες με αυτές που εφαρμόζονται σε περιπτώσεις όπου ο ισχυρισμός αφορά δόλο κατά την υπογραφή έγγραφης συμφωνίας, στην προκειμένη περίπτωση το σημαντικό θέμα ήταν κατά πόσο ο ισχυριζόμενος δόλος δικαιολογούσε την άγνοια του περιεχομένου του εγγράφου που οι εφεσείοντες είχαν υπογράψει, και εφόσον το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν είχε δεχθεί την εκδοχή αυτή βασιζόμενο στην αξιοπιστία των μαρτύρων, ο λόγος αυτός εφέσεως δεν μπορούσε 35 40

να επιτύχει.

Οι εφέσεις απορρίφθηκαν με έξοδα.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Βίκτωρος ν. Χριστοδούλου (1992) 1 Α.Α.Δ. 512·

5 *Ευσταθίου ν. Αστυνομίας (1990) 2 Α.Α.Δ. 294·*

Buchholz Series A, Τόμος 42, σελ.16·

Pugliese Caleffi, Vocaturo v. Italy, Series A, σελ.206·

Saunders v. Anglia Building Society [1970] 3 All E.R. 961.

Εφέσεις.

- 10 Εφέσεις από τους εναγομένους 3 και 4 κατά της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου Κύπρου (Μαλαχτός, Δ.) που δόθηκε στις 22.12.90 (Αρ. Αγωγής 87/77) με την οποία εξεδόθη απόφαση εναντίον των εναγομένων μαζί και χωριστά για ποσό \$26.317 δολάρια Αμερικής ως αποζημιώσεις για ρήξη συμφωνίας και £1.889,22 αγγλικές λίρες για έξοδα τροφοδοσίας του πλοίου
- 15

Α. Ποιητής, για τους Εφεσείοντες.

Γ. Κακογιάννης με Ελ. Βασιλείου (κα), για τον Εφεσίβλητο.

Cur. adv. vult.

- 20 ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Πρόεδρος Α. Ν. Λοΐζου.

- 25 Α. Ν. ΛΟΪΖΟΥ, Π.: Είναι πράγματι γεγονός και μάλιστα όχι ευχάριστο το ότι η έκδοση της εφεσιβαλλόμενης απόφασης αυτής από τον πρωτόδικο Δικαστή καθυστέρησε οκτώ περίπου χρόνια από την ημέρα της ολοκλήρωσης της ακρόασης. Με το θέμα αυτής της καθυστέρησης θα ασχοληθούμε στη συνέχεια.

- 30 Τα επίδικα θέματα στην αγωγή ήταν η αιτούμενη μεταβίβαση στον ενάγοντα-εφεσίβλητο του 40% των μετοχών πάνω στο εναγόμενο 2 πλοίο, η ειδική εκτέλεση της σχετικής με αυτό συμφωνίας, δεδουλευμένους και οφειλομένους σε αυτόν μισθούς ως πλοιάρχου του πλοίου αυτού, καταβολή σε αυτόν του ποσού των

δαπανών που έκαμε υπό την ιδιότητα του ως πλοίαρχου για λογαριασμό του εναγομένου πλοίου και/ή για λογαριασμό των άλλων εναγομένων-εφεσειόντων και αποζημιώσεις για παράνομη απόλυση και/ή τερματισμό απασχολήσεως του ως πλοίαρχου στο πλοίο αυτό.

5

Με γραπτή συμφωνία ημερομηνίας 12 Νοεμβρίου 1976 μεταξύ των εναγομένων 3 και 4 υπό την ιδιότητα τους ως διευθυντών της εναγομένης με αρ. 1 εταιρείας, και/ή υπό την προσωπική τους ιδιότητα και του ενάγοντα, ο ενάγων αυτός προσλήφθηκε ως πλοίαρχος του εναγομένου 2 πλοίου "DORAMI" με μηνιαίο μισθό \$2.500 δολαρίων Αμερικής πληρωτέο κάθε μήνα προκαταβολικά από της 7ης Νοεμβρίου 1976. Περαιτέρω συμφωνήθηκε μεταξύ των μερών ότι με την πληρωμή από τον ενάγοντα του 40% του ποσού των \$64.000 δολαρίων Αμερικής, δηλαδή \$25.000 δολάρια Αμερικής, ο ενάγων θα εδικαιούτο να αποκτήσει ιδιοκτησία των 40 από τις 100 μετοχές της ιδιοκτήτριας εταιρείας του εναγομένου πλοίου.

10

15

Αφού εξέτασε την προσαχθείσα μαρτυρία και τους ισχυρισμούς οι οποίοι προβλήθηκαν από τους εναγομένους, ο πρωτόδικος Δικαστής εδέχθη την εκδοχή του ενάγοντα και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπήρξε ρήξη της συμφωνίας και καταδίκασε τους εναγομένους μαζί και χωριστά ως ακολούθως:

20

“(α) \$12.500,00 δολάρια Αμερικής για οφειλόμενους μισθούς του ενάγοντα,

(β) £1.889,22 αγγλικές λίρες, ποσό οφειλόμενο στον ενάγοντα για έξοδα τροφοδοσίας του εναγομένου 2 πλοίου,

25

(γ) \$11.317,00 δολάρια Αμερικής ποσό το οποίο επλήρωσε ο ενάγοντας έναντι της αγοραίας αξίας του ρηθέντος πλοίου, και

(δ) \$2.500 δολάρια Αμερικής ως αποζημιώσεις για παράνομη απόλυση, και

30

Τα έξοδα.”

Απόρριψε δε την ανταπαίτηση των εναγομένων τους οποίους και καταδίκασε να πληρώσουν τα έξοδα του ενάγοντα.

Εναντίον της απόφασης αυτής καταχωρήθηκαν οι παρούσες εφέσεις από μέρους των εναγομένων 3 και 4. Κατά την έναρξη της διαδικασίας ενώπιον μας, ο ευπαίδευτος δικηγόρος των εφεσειό-

35

ντων απέσυρε τους πέντε από τους επτά λόγους εφέσεως και περιορίσε την έφεση του στους πιο κάτω λόγους:

5 “3. Το Πρωτόδικο Δικαστήριο λανθασμένα κατέληξε στο συμπέρασμα να αποδεχθή τη μαρτυρία του ενάγοντος ή/και δεν ήταν εις θέσιν να καταλήξει σε συμπεράσματα σχετικά με την αξιοπιστία των μαρτύρων μετά πάροδο πολλών ετών από της αποπερατώσεως της υπόθεσης και της λήψεως της μαρτυρίας των μαρτύρων.

10 4. Το Πρωτόδικο Δικαστήριο λανθασμένα ερμήνευσε ή/και εφάρμοσε την Αρχή Saunders .vs. Anglia Building Society [1970] 3 ALL ER, 961.”

Αναφορικά με τον πρώτο ενώπιον μας λόγο εφέσεως, ο ευπαίδευτος δικηγόρος των εφεσειόντων περιορίστηκε μόνο στο θέμα της καθυστέρησης σαν λόγο ακυρώσεως της αποφάσεως και αναφέρθηκε στην υπόθεση **Κυριάκος Βίκτωρος ν. Χριστοδούλου Χριστοδούλου** (1992) 1 Α.Α.Δ. 512, στην οποία υπήρξε καθυστέρηση έκδοσης της απόφασης πέντε χρόνια, τρεις μήνες και εννιά μέρες από την ημέρα που επιφυλάχθηκε χωρίς να παρέχεται εξήγηση για την καθυστέρηση γεγονός, όπως παρατήρησε το Εφετείο, που άφηνε την εντύπωση ότι το Δικαστήριο μπορούσε χωρίς αποχρόντα λόγο να καθυστερεί, για όσο χρόνο το ίδιο έκρινε, την έκδοση της απόφασης, άσχετα και ανεξάρτητα από τους θεμελιώδεις κανόνες απονομής της δικαιοσύνης και τα Συνταγματικά θέσμια. Το Δικαστήριο αναφέρθηκε στην υπόθεση **Ευσταθίου ν. Της Αστυνομίας**, (1990) 2 Α.Α.Δ. 294, στην οποία κρίθηκε ότι λόγω της καθυστέρησης στη διαπίστωση της ποινικής ευθύνης του κατηγορουμένου, η ετυμηγορία του Δικαστηρίου ήταν άκυρη λόγω παράβασης του θεμελιώδους δικαιώματος που κατοχυρώνεται από το Άρθρο 30.2 για τη διάγνωση της ποινικής ευθύνης από το αρμόδιο Δικαστήριο μέσα σε εύλογο χρόνο. Ο δικηγόρος των εφεσιβλήτων στην **Βίκτωρος ν. Χριστοδούλου** δέχθηκε ότι η καθυστέρηση η οποία σημειώθηκε στην έκδοση της επιφυλαχθείσας απόφασης ήταν καταφανώς μεγάλη. Και το Εφετείο αποφάνθηκε ότι τα δικαιώματα των διαδίκων διαπιστώθηκαν έξω από τα πλαίσια που θέτει το Άρθρο 30.2 του Συντάγματος κατά παράβαση των δικαιωμάτων των διαδίκων για τη διαπίστωση τους μέσα σε εύλογο χρόνο. Συνεπώς η ετυμηγορία του πρωτόδικου Δικαστηρίου ως προς την επίλυση της διαφοράς ήταν άκυρη και έπρεπε να παραμεριστεί. Παράθεσε δε ακόμη ένα λόγο για την ακύρωση της απόφασης ο οποίος προκύπτει από την παραβίαση της Δ.38 Θ.34 των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας σε συνδυασμό με τις πρόνοιες της Δ.64 Θ.1 των ίδιων Θεσμών. Παρατήρησε δε ότι παρέκκλιση από τις διατάξεις δικονομικού κανόνα δεν συνεπάγεται αυτόματα και την

ακυρότητα της διαδικασίας όπως ρητά προβλέπει η Δ.64 Θ.1. Παραβίαση όμως δικονομικών διατάξεων δικαιολογεί την ακύρωση της διαδικασίας σε δύο περιπτώσεις,

- (α) όπου ο κανόνας που παραβιάστηκε θεσμοθετεί τις προϋποθέσεις για την γένεση της διαδικασίας, και 5
- (β) όπου η παραβίαση συνιστά απόκλιση από τους θεμελιώδεις κανόνες απονομής της δικαιοσύνης.

Και κατέληξε στη διαπίστωση ότι η πρωτόδικη απόφαση υπόκειτο σε ακύρωση και λόγω της μη συμμόρφωσης με τις πρόνοιες της Δ.38 Θ.4 σε συσχετισμό με τις επιπτώσεις της παρέκκλισης στην άρτια απονομή της δικαιοσύνης. 10

Δεν διαφωνούμε με τις αρχές, που εξάλλου κατοχυρώνονται συνταγματικά, που διέπουν, το δικαίωμα διάγνωσης των αστικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του κάθε πολίτη και της οποιασδήποτε ποινικής κατηγορίας εναντίον του, εντός ευλόγου χρόνου, και ότι τα Δικαστήρια έχουν επιτακτικό καθήκον να απονέμουν δικαιοσύνη μέσα σε εύλογο χρόνο. (Δες επίσης Άρθρο 6, παράγραφος 1, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων). Αυτό όμως έχουμε τη γνώμη πως δεν σημαίνει ότι η οποιαδήποτε καθυστέρηση και μόνο οδηγεί αυτόματα στην ακυρότητα της εκδοθείσης αποφάσεως. Δεν υπάρχει τέτοια αρχή δικαίου γιατί θα απέληγε σε άρνηση των δικαιωμάτων του δικαιωθέντος διαδίκου, ο οποίος, όπως και ο εφεσίβλητος, υπέστη την ταλαιπωρία της αδικαιολόγητης καθυστέρησης, ειδικά σε πολιτικές υποθέσεις. Δεν πρέπει να υποτιμηθεί επίσης ο κίνδυνος οι μάρτυρες να μην είναι πλέον διαθέσιμοι στην επανεκδίκαση, ή να μη θυμούνται ή να αμφισβητείται η ορθότητα της μνήμης τους. Και αν η καθυστέρηση στην έκδοση της απόφασης από το Δικαστή επενεργεί ώστε η διαδικασία να ακυρώνεται και να διατάσσεται επανεκδίκαση, ενώπιον άλλου βέβαια Δικαστή, το αποτέλεσμα είναι: η παραπέρα καθυστέρηση, που βέβαια δεν συνάδει με τις συνταγματικές επιταγές, και ούτε θεραπεύει την αιτία της ακύρωσης. Έτσι, έχουμε τη γνώμη πως η υπόθεση *Βίκτωρος ν. Χριστοδούλου* αποφασίστηκε πάνω στα ιδιαίτερα της περιστατικά, και ειδικότερα και την στάση των δικηγόρων των διαδίκων. 20 25 30 35

Θα πρέπει να λεχθεί εδώ ότι η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δημιουργεί υποχρέωση στα Συμβαλλόμενα Μέλη να οργανώνουν το Νομικό τους σύστημα ώστε να επιτρέπουν στα Δικαστήρια της χώρας να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του άρθρου 6, παράγραφος 1, συμπεριλαμβανομένου και του δι- 40

καιώματος δίκης "εντός εύλογου χρόνου". (Βλέπε μεταξύ άλλων την υπόθεση *Buchholz Series A*, τόμος 42, σελ. 16, παρ. 51 και την υπόθεση *Pugliese Caleffi, Vocaturo v. Italy*, Series A, σελ. 206 και άλλες). Επίσης η συμβαλλόμενη χώρα που βρίσκεται να παραβιάζει το άρθρο αυτό μπορεί να καταδικαστεί σε αποζημιώσεις κάτω από το άρθρο 50 της Σύμβασης.

Το χαρακτηριστικό όμως στοιχείο στην εφεσιβαλλόμενη υπόθεση είναι πως, κάτι που δέχθηκε και ο δικηγόρος των εφεσιόντων, τα επίδικα θέματα είχαν περιοριστεί σε θέματα αξιοπιστίας, άν δηλαδή οι εναγόμενοι ήσαν ενήμεροι του περιεχομένου του συμβολαίου ή όχι. Κρίνουμε πως δεν έχει καταδειχθεί με οποιονδήποτε τρόπο ότι η καθυστέρηση στην έκδοση της απόφασης οδήγησε σε εσφαλμένη εκτίμηση της αξιοπιστίας των μαρτύρων.

Δεν δεχόμαστε την εισήγηση του δικηγόρου των εφεσιόντων πως η υπόθεση πρέπει να επανεκδικαστεί. Πιστεύουμε πως αν καταλήγαμε σε μια τέτοια απόφαση, θα γινόταν ασύγκριτα μεγαλύτερη επιβράδυνση, τη στιγμή μάλιστα που δεχόμαστε πως τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε ο πρωτόδικος Δικαστής είναι ορθά.

Θα πρέπει να λεχθεί εδώ ότι ο δεύτερος λόγος εφέσεως αφορούσε τους ισχυρισμούς των εναγομένων πως ο ενάγων, ο οποίος συντάξε το έγγραφο το οποίο είναι τεκμήριο ενώπιον του Δικαστηρίου στην αγγλική, την οποία δεν γνώριζαν οι εναγόμενοι, δεν τους πληροφόρησε για το περιεχόμενο του, και αυτό συνιστούσε δόλο. Ο πρωτόδικος Δικαστής λέγει στην απόφαση του τα πιο κάτω αναφορικά με το ζήτημα αυτό:

"Έχω εξετάσει τη μαρτυρία η οποία έχει προσαχθεί και από τις δύο πλευρές και πρέπει να πω ότι αποδέχομαι τη μαρτυρία του ενάγοντα. Δεν δέχομαι τους ισχυρισμούς των εναγομένων 3 και 4 ότι όταν υπέγραψαν το έγγραφο της 12ης Νοεμβρίου 1976 δεν ε γνώριζαν το περιεχόμενο του και ότι ο ενάγων τους έπεισε με δόλιο τρόπο να το υπογράψουν. Ο γενικός κανόνας είναι ότι ο καθένας υποτίθεται λαμβάνει γνώση του περιεχομένου ενός εγγράφου το οποίο υπογράφει και το βάρος της απόδειξης σε υπόθεση που η υπεράσπιση στηρίζεται επί του non est factum, όπως η παρούσα, ευρίσκεται πάνω στον εναγόμενο.

Στην υπόθεση *Saunders v. Anglia Building Society* [1970] 3 All E.R. 961 στη σελίδα 963 διαβάζουμε τα πιο κάτω:

"There must be a heavy burden of proof on the person who seeks to invoke this remedy. He must prove all the circumstances

necessary to justify its being proving that he took all reasonable precautions in the circumstances. I do not say that the remedy can never be available to a man of full capacity. But, that could only be in very exceptional circumstances; Certainly not where his reason for not scrutinising his reason for not scrutinising the document before signing it was that he was too busy or too lazy. In general I do not think that he can be heard to say that he signed in reliance on someone he trusted."

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το συμβόλαιο της 12ης Νοεμβρίου 1976 μεταξύ ενάγοντος και των εναγομένων 3 και 4 αθετήθηκε από τους εναγόμενους, οι οποίοι απέλυσαν τον ενάγοντα χωρίς καμιά προειδοποίηση."

Επί του προκειμένου επισημαίνουμε πως είναι ορθό ότι ο γενικός κανόνας στον οποίο αναφέρεται ο πρωτόδικος Δικαστής, πως ο καθένας θεωρείται πως έχει γνώση του περιεχομένου ενός εγγράφου το οποίο υπογράφει, και πως το βάρος της απόδειξης, σε υποθέσεις που στηρίζεται στην αρχή σε "non est factum", όπως η παρούσα, είναι στον εναγόμενο.

Υποστηρίχθηκε από τους εφεσείοντες πως η υπόθεση **Saunders** (ανωτέρω) αναφέρεται σε υποθέσεις "non est factum", και όχι σε υποθέσεις δόλου. Δεν θα θέλαμε να κάνουμε οποιαδήποτε διαφοροποίηση στην παρούσα υπόθεση, ούτε και να εκφέρουμε απόψεις εάν η υπόθεση Saunders είχε αυστηρά απόλυτη εφαρμογή επί του προκειμένου ή όχι, διότι η υπόθεση αυτή αναφέρθηκε, όπως φαίνεται για υποστήριξη του γενικού κανόνα, τον οποίο θεωρούμε ορθό. Εκείνο το οποίο έχει σημασία είναι, αν στην ουσία ο ισχυριζόμενος δόλος δικαιολογούσε την άγνοια του περιεχομένου του εγγράφου, το οποίο υπέγραψαν. Και εφόσον ο πρωτόδικος Δικαστής δεν δέχθηκε την εκδοχή αυτή, βασιζόμενος στην αξιοπιστία των μαρτύρων και ο λόγος αυτός εφέσεως αποτυγχάνει.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους οι εφέσεις αυτές απορρίπτονται με έξοδα εις βάρος των εφεσειόντων.

Οι εφέσεις απορρίπτονται με έξοδα.